

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2026-354-21>

УДК 657

JEL classification: M41, Q14, Q12, M15, D24

ДАЦЕНКО Ганна

Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету

<https://orcid.org/0000-0001-8327-7301>

e-mail: h.datsenko@vtei.edu.ua

МАЙСТЕР Людмила

Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету

<https://orcid.org/0000-0002-1097-9940>

e-mail: l.maister@vtei.edu.ua

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті досліджено особливості інформаційного забезпечення системи організації бухгалтерського обліку доходів від операційної діяльності підприємств сільськогосподарської галузі. Обґрунтовано значення достовірної та своєчасної облікової інформації для ефективного управління фінансово-господарською діяльністю підприємства в умовах економічної нестабільності. Розглянуто економічну сутність понять «дохід», «виручка» та «прибуток», а також визначено їх взаємозв'язок у системі бухгалтерського обліку. Проаналізовано підходи до визнання та оцінки операційних доходів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності. Визначено спільні та відмінні риси щодо трактування поняття доходу, критеріїв його визнання та оцінки в обліковій системі.

Особливу увагу приділено специфіці формування операційних доходів у сільськогосподарських підприємствах з урахуванням положень стандарту щодо обліку біологічних активів. Узагальнено склад та структуру операційних доходів аграрних підприємств, зокрема доходів від реалізації продукції, інших операційних доходів та доходів, що виникають у процесі біологічних перетворень, а також досліджено роль облікової політики підприємства.

Проаналізовано інформаційну базу обліку операційних доходів, яка включає первинні документи, облікові реєстри та фінансову звітність підприємства. Визначено значення раціональної організації документообігу та систематизації облікової інформації для забезпечення ефективного контролю, аналізу та прийняття управлінських рішень. Обґрунтовано необхідність удосконалення організації обліку доходів від операційної діяльності з метою підвищення достовірності фінансової інформації та адаптації облікової системи до сучасних вимог управління підприємствами аграрного сектору.

Ключові слова: облік доходів, операційна діяльність, операційний дохід, виручка, інші операційні доходи.

DATSENKO Ganna, MAISTER Liudmyla

Vinnitsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics

INFORMATION SUPPORT OF THE SYSTEM OF ORGANIZATION OF ACCOUNTING OF INCOME FROM OPERATIONAL ACTIVITIES OF AN AGRICULTURAL ENTERPRISE

The article examines the features of information support for the system of organizing accounting for income from operating activities of agricultural enterprises. The importance of reliable and timely accounting information for effective management of the financial and economic activities of an enterprise in conditions of economic instability is substantiated. The economic essence of the concepts of "income", "revenue" and "profit" is considered, and their interrelation in the accounting system is determined. Approaches to the recognition and measurement of operating income in accordance with national accounting standards and international financial reporting standards are analyzed. Common and distinctive features regarding the interpretation of the concept of income, as well as the criteria for its recognition and measurement in the accounting system, are identified.

Particular attention is paid to the specifics of the formation of operating income in agricultural enterprises, taking into account the provisions of the standard for accounting for biological assets. The composition and structure of operating income of agricultural enterprises, in particular income from the sale of products, other operating income and income arising in the process of biological transformations, is summarized, and the role of the enterprise's accounting policy is also examined.

The information base of accounting for operating income, which includes primary documents, accounting registers and financial statements of the enterprise, is analyzed. The importance of rational organization of document flow and systematization of accounting information for ensuring effective control, analysis and managerial decision-making is determined. The necessity of improving the organization of accounting for income from operating activities in order to increase the reliability of financial information and adapt the accounting system to modern management requirements of agricultural enterprises is substantiated.

Keywords: revenue accounting, operating activities, operating income, revenue, other operating income.

Стаття надійшла до редакції / Received 14.04.2026

Прийнята до друку / Accepted 06.05.2026

Опубліковано / Published 28.05.2026



This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

© ДАЦЕНКО Ганна, МАЙСТЕР Людмила

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В наш час не має суб'єкта бізнесової структури, на який би не вплинула війна, економічна криза чи інфляція. У той час, коли обсяги виробництва готової продукції (робіт, послуг) зменшуються, відповідно, й підприємства не доотримують певної підтримки зі сторони держави, слід акцентувати увагу на правдиву інформацію щодо сум одержаних доходів від реалізації. Впровадження системного підходу щодо організації обліку доходів надає можливість здійснення аналізу теоретичних та практичних аспектів господарської діяльності підприємств різних сфер діяльності, зокрема, й сільськогосподарських, а також встановити пріоритетні напрями вдосконалення як фінансового обліку, так і організації обліку, в цілому. Цим обґрунтовується актуальність проблематики організації обліку доходів від операційної діяльності.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питаннями стосовно організації обліку та аналізу операційних доходів підприємства, а також процесам їх формування, займалися як вітчизняні, так і зарубіжні науковці, а саме: Амалян А.В., Дмитрук Н.М., Муковіз В.С., Оснач Т.В., Галушак І.Є., Савчук В.П., Зирко Н.Г., Лега О.В., Потриваєва Н.В., Кравчук Л.С., Музичук В.М., Фірман В.Г., Кадацька А.М., Васильєва В.Г., Коновалова О.В., Січева К.В., Зубілевич С.Я., Кузнецова С.А., Мельник О.С., Чебан Ю.Ю., Остапчук Т.С. та багато інших, однак, при тому, все ж мають місце ряд дискусійних моментів, а також невирішених проблем..

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Незважаючи на значні досягнення науковців щодо розкриття економічної сутності та методики проведення організації обліку та аналізу операційних доходів, практичне застосування на підприємстві сільськогосподарської галузі вимагає комплексного дослідження з урахуванням змін чинного законодавства.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є аналіз інформаційного забезпечення системи організації обліку доходів від операційної діяльності підприємства сільськогосподарської діяльності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

У сьогоднішньому бізнес-середовищі формування основних форм фінансової звітності в частині відображення доходів від операційної діяльності є важливим елементом, який забезпечує здійснення процесу моніторингу та аналізу доходів за результатами основної операційної діяльності підприємств. У зв'язку з цим, достовірність інформації, яка подана у фінансовій звітності має піддаватися всебічному вивченню та аналізу. Відтак, необхідним постає дослідження методів, прийомів, способів виявлення та запобігання варіантів маневрування з показниками щодо сум визнаних доходів у бухгалтерській звітності.

Усі доходи, а також витрати підприємства, отримані або понесені у процесі провадження господарської діяльності для цілей бухгалтерського обліку та формування основних форм фінансової звітності підлягають класифікації в залежності від виду діяльності – основної (операційної), фінансової чи інвестиційної.

Операційна діяльність підприємства - це діяльність підприємства, яка пов'язана з господарським операціями щодо основної роботи підприємства, а також й з іншими видами діяльності, які не включаються до інвестиційної чи фінансової. [1]

Господарські операції, які мали місце внаслідок ведення виробництва продукції (робіт, послуг) та їх реалізації відносяться до операційної діяльності. Окрім того, основною діяльністю визнають ту, з метою якої було створено підприємство. Загалом, внаслідок саме за рахунок операційної діяльності підприємства має бути забезпечено отримання вагомий питомої ваги як суми доходів, та і витрат.

Поряд з основною (операційною) діяльністю підприємства відокремлюють господарські операції, які входять до складу іншої, однак операційної діяльності.

Отож, інша операційна діяльність – це господарська діяльність, яка пов'язана: із продажем інших оборотних активів; здаванням майна в операційну оренду (за умови, коли такий вид діяльності не включений до основного операційного виду); купівлею-продажем іноземної валюти (необхідність таких операцій пов'язана із провадженням операційної діяльності); відображенням доходу або витрат від операційної курсової різниці; отриманих або виставлених штрафів, пені, неустойок; від списання кредиторської заборгованості або створення резервів сумнівних боргів; нестач та втрат від псування цінностей та інших доходів або витрат, що мали місце поряд провадженням операційної діяльності.

В економічній літературі, здебільшого, можна зустріти наукові погляди, у яких економісти ототожнюють такі категорії, як «виручка», «дохід» та «прибуток».

Дійсно, зазначені поняття досить тісно взаємопов'язані між собою, однак їх сутність чітко розрізняє погляд з точки зору бухгалтерського обліку. Отож, взаємозв'язок між даними категоріями з облікової призми представимо на рисунку 1.

Отже, із наведеної на рисунку 1 схеми взаємозв'язку між визначеними категоріями можемо зробити висновок про те, що вони доповнюють одна одну та виступають незамінними у даному ланцюгу.

Кожна із зазначених категорій виконують свою функцію та певну роль, мають вартісну оцінку та структуру. Зрозумілим є те, що дохід виступає значно ширшим поняттям у порівнянні із прибутком, оскільки з нього не вираховано сум понесених витрат. У свою чергу, прибуток – це лише частина від доходу, яка залишається у підприємства після вирахування з нього сум витрат і включається до власного капіталу підприємства у кінці звітної періоду [1].



Рис. 1. Схема взаємозв'язку між категоріями «виручка», «дохід» та «прибуток» у господарській діяльності підприємств [1, 2]

Проводячи наукове дослідження щодо облікового визнання операційних доходів, вважаємо за необхідне звернутись до стандартів ведення бухгалтерського обліку, зокрема, як національних – П(С)БО 15 «Дохід» [1], так і міжнародних – М(С)ФЗ (IFRS) 18 «Дохід від договорів з клієнтами» [33]. Результат порівняння представимо у таблиці 1.

Отож, проведене порівняння облікових положень щодо операційних доходів у міжнародній та національній системі ведення обліку, нами було встановлено деякі відмінні та спільні риси, зокрема:

- по-перше, за міжнародними стандартами визначення поняття «доходу» не означає збільшення активу та зменшення зобов'язань, а вказує лише на збільшення власного капіталу. Зазначений факт матиме вплив на методіку облікового висвітлення господарських операцій по відображенню операційних доходів;

- по-друге, за міжнародними стандартами у момент визнання операційного доходу здійснюється врахування як з юридичної сторони, так і з економічної (мається на увазі переваги та ризики володіння), що не враховано національним положенням;

- по-третє, розбіжність у веденні обліку виникає у момент реалізації товарів на умовах гарантійного забезпечення. Тобто за національним положенням визнання доходу вважається таким у день реалізації, хоча має місце ймовірність несення в майбутньому гарантійних витрат.

Спільним у національних та міжнародних стандартах нами встановлено те, що оцінка доходу здійснюється за справедливою вартістю. Однак, варто зауважити важливий момент, зокрема, те, що розробляючи власні національні положення стандарти ведення обліку було взято за підґрунтя міжнародні стандарти, які були апробовані значною кількістю країн та часом. Однак, до М(С)ФЗ протягом останнього десятиріччя внесено безліч правок та уточнень, які у значній мірі не враховано в національних, що підкреслює віддалення від МСФЗ.

В результаті опрацювання П(С)БО 15 та МСФЗ 15 в аспекті обліку операційних витрат, відзначимо, що підходи науковців щодо трактування методичних матеріалів та інструкцій розбігаються [1,3].

Разом з тим, з практичного боку, встановлено, що у зв'язку із реформуванням системи бухгалтерського обліку здебільшого виявляється не достатньо підготовлений рівень кваліфікації бухгалтерів-практиків.

Таблиця 1.

Висвітлення основних положень щодо операційних доходів відповідно до П(С)БО 15 «Дохід» та М(С)ФЗ (IFRS) 18 «Дохід від договорів з клієнтами» [1, 3]

№ з/п	Ознаки доходів	П(С)БО 15 «Дохід»	М(С)ФЗ (IFRS) 18 «Дохід від договорів з клієнтами»
1	Поняття доходу	Не подається. Однак, відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Доходи – це збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до збільшення власного капіталу [1].	Дохід – це «валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає у ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу» [3].
2	Визнання операційного доходу	1) під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства); 2) за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.	-
3	Умови визнання операційного доходу	1) покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію; 2) не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією; 3) сума доходу може бути достовірно визначена; 4) є впевненість, що відбудеться збільшення економічних вигід, а витрати можуть бути достовірно визначені.	1) сторони договору схвалили договір і готові виконувати свої зобов'язання; 2) можна визначити права кожної сторони відносно товарів або послуг, які будуть передаватися; 3) можна визначити умови оплати за товари або послуги, які будуть передаватися; 4) договір має комерційну сутність 5) цілком імовірно, що буде отримано компенсацію від клієнта.
4	Оцінка операційного доходу	Дохід відображається в обліку у сумі справедливої вартості активів, які отримані або підлягають отриманню.	Сума доходу оцінюється за справедливою вартістю, отриманої компенсації з урахуванням суми знижки, що надається підприємством.
5	Класифікація операційних доходів	Класифікація доходів за групами: 1) дохід (виручка) від реалізації продукції; 2) чистий дохід від реалізації продукції; 3) інші операційні доходи.	Класифікація доходів за групами: 1) дохід від реалізації товарів; 2) дохід від надання послуг. За умови, якщо підприємство залишає лише незначний ризик володіння, операція вважається реалізацією та дохід визнається.

Виходячи з результатів проведених нами досліджень щодо визнання операційного доходу на сільськогосподарських підприємствах, представимо схематичне узагальнення операційного доходу, виходячи із взаємозв'язку його основних структурних складових – економічного змісту, сутності та форми вираження (рис. 2).

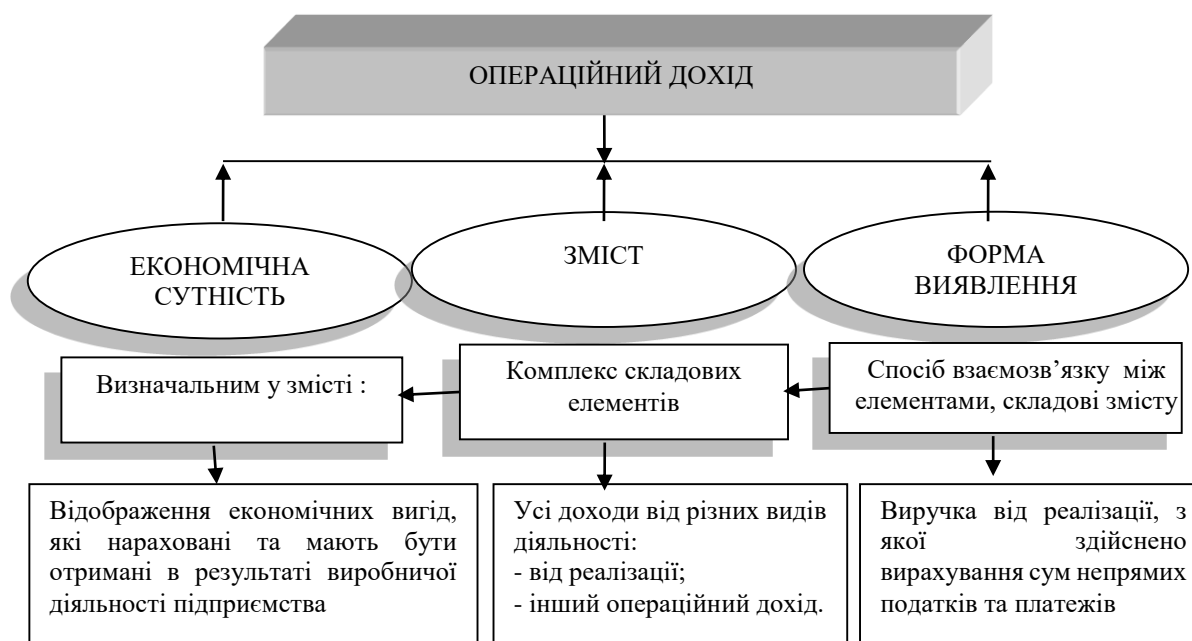


Рис.2. Взаємозв'язок структурних складових операційного доходу [4]

Вважаємо, що даний підхід надасть можливість враховувати операційний дохід підприємства з призми позиції його формування. Враховуючи специфіку діяльності аграрних підприємств, слід визначити та

узагальнити основні теоретичні положення та практичні аспекти обліку операційних доходів, отриманих внаслідок провадження сільськогосподарської діяльності у відповідності до П(С)БО 30 «Біологічні активи» [5].

Отож, як видно із наведеного рисунку 3, структурування операційного сільськогосподарського доходу надало можливість розширити класифікацію операційних доходів на три складові елементи з ціллю об'єктивного підходу відповідно до потреб управління підприємством.

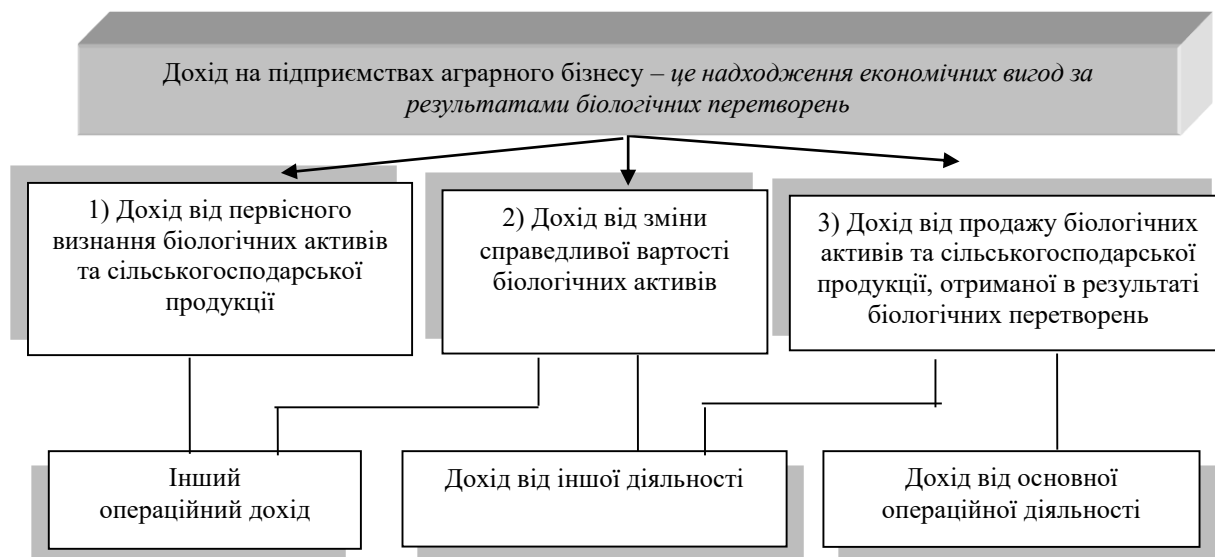


Рис.3. Основні підходи щодо структурних складових операційного доходу на підприємствах аграрного бізнесу відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи» [5]

До складу інших операційних доходів сільськогосподарських підприємств включаються:

1) доходи від первісного визнання біологічних активів та сільськогосподарської продукції та визначаються як різниця між вартістю біологічних активів і сільськогосподарської продукції та витратами, що були понесені внаслідок здійснення біологічних перетворень (відповідно до п. 18 П(С)БО 30) [5];

2) збільшення балансової вартості біологічних активів, які оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу (відповідно до п. 21 П(С)БО 30) [5].

Ключовими вимогами у процесі формування доходів виступає своєчасне, об'єктивне та оперативне надання достовірної та неупередженої інформації керівництву підприємства.

Організація бухгалтерського обліку доходів підприємства визначається на законодавчому рівні, зокрема, законодавчими актами, П(С)БО, М(С)ФЗ, методичними рекомендаціями тощо. Цим обґрунтовується, що раціональна система обліку в межах підприємства має ґрунтуватися на вимогах законодавства та потребах керівництва, зокрема, її підсистеми обліку доходів. Це підтверджує те, що кожна підприємницька одиниця – підприємство, самостійно: визначає облікову політику підприємства; обирає форму бухгалтерського обліку; розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та звітності по господарських операцій; встановлює професійні права працівників на підписання бухгалтерських документів; затверджує правила документообігу, а також обирає вид технології обробки облікової інформації; додаткову систему рахунків та реєстрів аналітичного обліку [6,7].

Суб'єкти аграрного бізнесу зобов'язані відповідно до чинного законодавства починаючи з моменту їх створення та реєстрації вести бухгалтерський облік доходів господарської діяльності, формувати та подавати такі види звітності, як: фінансову, статистичну та інші [2].

Важливим структурним елементом системи бухгалтерського обліку виступає форма ведення бухгалтерського обліку, яка визначається, як сукупність реєстрів бухгалтерського обліку, порядок та спосіб фіксації та узагальнення в них облікової інформації. Обрана форма бухгалтерського обліку сільськогосподарським підприємством повинна забезпечувати формування та подання фінансової, податкової, статистичної та управлінської звітності. Таким чином, вибір найоптимальнішої форми здійснення обліку у сільськогосподарських підприємствах виступає однією з сукупності проблем для керівника та, відповідно, є предметом безлічі наукових дискусій серед вчених та науковців.

Тому питання, що стосуються обрання форми ведення бухгалтерського обліку сільськогосподарськими підприємствами, а також приведення її відповідно до потреб формування звітностей все ж залишаються актуальними. Важливо відмітити, що тим сільськогосподарським підприємствам, які обрали складання фінансової звітності за міжнародними стандартами, необхідно врахувати в Наказі про облікову політику моменти визнання та оцінку операційних доходів за новими стандартами, одночасно слід додати певні зміни до питань висвітлення доходів у річній чи проміжній формах фінансової звітності.

Враховуючи специфічні ознаки провадження господарської діяльності аграрних підприємств, слід мати на увазі їх особливості та відповідально віднести до обґрунтованого вибору методів та способів стосовно організації облікового процесу операційних доходів, які мають бути зафіксованими в обліковій політиці підприємства. Важливо наголосити на тому, що правилами функціонування підприємств аграрного сектору передбачено якісні характеристики кожної організаційно-структурної одиниці, яка забезпечує виготовлення (переробки) власної готової продукції, а також здійснює її реалізацію споживачу. Від так, основною передумовою висвітлення в обліковій системі неупередженої та правдивої інформації щодо операційних доходів сільськогосподарського підприємства виступає застосування економічно обґрунтованих методів, що висвітлюються у Положенні або Наказі про облікову політику підприємства, затвердженому керівником та головним бухгалтером. Наказ про облікову політику складається з певних блоків, побудованих структурно та технологічно у визначених аспектах. Одночасно, їх взаємозв'язок надає можливість максимальної оптимізації провадження облікових процедур.

Таким чином, враховуючи викладене вище, зокрема, специфічні особливості діяльності сільськогосподарських підприємств та їх організаційну структуру, на рисунку 4 подано запропоновану нами структурну блок-схему компонент облікової політики.



Рис. 4. Блок-схема організації обліку в системі управління підприємства [7,8,9]

Опрацювавши наукові погляди вчених щодо дослідження форм фінансових звітностей, у яких висвітлюються операційні доходи відповідно до національних та міжнародних стандартів ведення обліку, відмітимо, що основними структурними складовими елементами облікової політики в аспекті оцінки та обліку операційних витрат мають обов'язково бути встановлені такі, які згруповані у три групи:

- I група – загальні та відповідно до кожного окремого елемента фінансової звітності;
- II група – для формування облікової політики, приміток до фінансової звітності;
- III група – для постійного використання та у процесі переходу на нові (змінені) стандарти.

Елементи облікової політики у межах обліку операційних доходів, які мають бути розкриті у Наказі про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку: основа обліку та формування форм фінансової звітності; звітні періоди; згорання статей фінансових звітів; робочий план рахунків; період після дати звітності; процедури закриття рахунків; визначення операційного доходу; критерії визнання доходу; критерії та облік угод про продаж з подальшим викупом; ознаки класифікації доходу; перелік та склад доходів за класифікаційними ознаками; оцінка доходу – змінна складова; визначення ступеня завершеності робіт, послуг [10].

У процесі організації обліку операційних доходів першочерговим виступає той момент, що при визнанні таких доходів слід розуміти економічний зміст за господарським операціями, які викликають отримання доходу підприємством, як об'єкта обліку. У П(С)БО 15 операційний дохід визнається на дату відвантаження продукції (робіт, послуг) відповідно до принципу відповідності та нарахування [1].

Враховуючи те, що зазначений процес визнання в обліку доходу потребує початку та закінчення безлічі господарських операцій, кожна з яких має бути підтверджена документально, наведемо перелік

первинних документів, у яких фіксують суми отриманих доходів від операційної діяльності (реалізації продукції, виконання робіт чи надання послуг) та інших доходів операційної діяльності: рахунок-фактура; товарно-транспортна накладна; накладна, видаткова накладна; акт виконаних робіт (наданих послуг); акт приймання-передачі (здачі-прийняття); інвентаризаційна відомість (по виявлених надлишках ТМЦ); договір; розрахунок бухгалтерії, довідка бухгалтерії, аналізи рахунків 70 (Доходи від реалізації) та 71 «Інші операційні доходи»; прибутковий касовий ордер; виписка банку (банківська виписка); акт ліквідації (акт на списання основних засобів) та ін. У кінці місяця суми доходів від операційної діяльності відносять (списують) на фінансові результати, письмовою підставою на що слугує розрахунок бухгалтерії.

Формування та узагальнення облікової інформації про операційні доходи підприємства здійснюється у визначених облікових регістрах з наступним внесенням даних до Головної книги підприємства, а з неї – до Ф.2 «Звіт про фінансові результати (про прибутки і збитки)».

Загалом, мається на увазі, зокрема, те, що організація первинного обліку доходів повинна здійснюватись у відповідності до затвердженого наказом «Про облікову політику» графіку документообороту по підприємству, тому нами було запропоновано до використання основні етапи його побудови (рис. 5).

У процесі розроблення графіку документообігу першочергово важливо врахувати специфіку господарської діяльності підприємства сільського господарства, його затверджену організаційну структуру, а також визначити інформаційні потреби користувачів облікової інформації на усіх рівнях.

Послідовність руху облікової інформації в регістрах синтетичного та аналітичного обліку, тобто основні етапи документообігу в аспекті операційних доходів сформуємо та відобразимо на рисунку 7, що забезпечить раціональність в організації бухгалтерського обліку.



Рис. 5. Організаційні етапи документообігу з обліку операційних доходів

У такому випадку використання зазначених регламентів однозначно слугуватиме підґрунтям у процесі контрольних та аналітичних функцій бухгалтерського обліку, разом з тим, й покращанню рівня його автоматизації, періоду визначення управлінських рішень, порядку своєчасного формування фінансової та інших форм звітностей. Цим і обґрунтовується важливість встановлення чіткого структурування підприємства, а саме на стратегічні та організаційні одиниці.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Підводячи підсумок досліджуваного питання, відзначимо, що, загалом, процес гармонізації фінансової звітності до вимог ЄС в умовах сьогодення постає досить актуально та набирає обертів. Визначено, що організація обліку операційних доходів відіграє вагомий роль в управлінні фінансово-господарською діяльністю, одночасно й те, що даний процес виступає важким та довготривалим та потребує періодичного удосконалення, а також що, організація, так званого, вторинного обліку доходів повинна здійснюватися за кожним видом доходу та у розрізі кожного рахунку.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73.

3. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами» : https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS-15_ukr-compressed.pdf.
4. Фінансовий облік: підручник. / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.Я. Микитюк та ін. К : Кондор-Видавництво. 2013. 552 с.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» : наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>.
6. Кузьмінська К.І., Чабанюк О.М. Основні підходи до організації обліку витрат, доходів та фінансових результатів підприємств торговельно-розважального комплексу. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2020. № 2. С. 75-80. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhdtu_2020_2_11.
7. Кузьмінська О.Е. Загальний аналіз звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) підприємств. *Фінанси, облік і аудит*. 2015. Вип. 1. С. 230-243. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Foa_2015_1_19.
8. Кувалдіна О.О. Інформаційна база аналізу доходів підприємства в умовах впровадження МСФЗ. *Ефективна економіка*. 2015. № 6. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_6_42.
9. Кузнецова С.А. Облік та контроль доходів і витрат з урахуванням специфіки підприємств. *Ефективна економіка*. 2014. № 9. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_9_5.
10. Зубілевич С.Я. Формування та розкриття облікової політики за МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами». *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2018. Вип.3. С. 78-90. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnuvvp_ekon_2018_3_10.

References

1. Polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku 15 «Dokhid» : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 29.11.1999 r. № 290. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>.
1. Natsionalne polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti» : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 07.02.2013 r. № 73.
3. Mizhnarodnyi standart finansovoi zvitnosti 15 «Dokhid vid dohovoriv z kliientamy» : https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS-15_ukr-compressed.pdf.
4. Finansovyi oblik: pidruchnyk. / Ya.D. Krupka, Z.V. Zadorozhnyi, N.Ia. Mykytiuk ta in. K : Kondor-Vydavnytstvo. 2013. 552 s.
5. Polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku 30 «Biologichni aktyvy» : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 18.11.2005 r. № 790. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>.
6. Kuzminska K.I., Chabaniuk O.M. Osnovni pidkhody do orhanizatsii obliku vytrat, dokhodiv ta finansovykh rezultativ pidpriemstv torhovelno-roz vazhalnoho kompleksu. Visnyk Khersonskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. 2020. № 2. S. 75-80. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhdtu_2020_2_11.
7. Kuzminska O.E. Zahalnyi analiz zvituv pro finansovi rezultaty (zvituv pro sukupnyi dokhid) pidpriemstv. Finansy, oblik i audyt. 2015. Vyp. 1. S. 230-243. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Foa_2015_1_19.
8. Kuvaldina O.O. Informatsiina baza analizu dokhodiv pidpriemstva v umovakh vprovadzhennia MSFZ. Efektyvna ekonomika. 2015. № 6. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_6_42.
9. Kuznetsova S.A. Oblik ta kontrol dokhodiv i vytrat z urakhuvanniam spetsyfiky pidpriemstv. Efektyvna ekonomika. 2014. № 9. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_9_5.
10. Zubilevych S.Ia. Formuvannia ta rozkryttia oblikovoi polityky za MSFZ 15 «Dokhid vid dohovoriv z kliientamy». Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia. Ekonomichni nauky. 2018. Vyp.3. S. 78-90. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnuvvp_ekon_2018_3_10